

Shoppen zonder schuldgevoel

(1) De 15-jarige middelbare scholier Kiki Metaal zit aangeslagen op de bank in de woonkamer in Alphen aan den Rijn. Ze heeft net op televisie naar 'Genaaid' gekeken, een programma waarin vijf Nederlandse modeontwerpers naar Myanmar, een arm land in Zuidoost-Azië, reizen om te zien hoe het eraan toegaat in de mode-industrie. "Ik wist ergens wel dat die fashion-industrie niet oké is, maar nu zag ik pas écht hoe heftig het daar is." Dit was voor Kiki een wake-up call, want hiervoor kocht ze haar kleren bij de grote ketens. Ze krijgt kleedgeld, net als veel andere jongens en meiden. Per maand krijgt Kiki 65 euro kleedgeld. Ze wil graag weten hoe ze met een beperkt budget een duurzame kledingkast kan inrichten.

(2) Een antwoord vinden op Kiki's vraag is lastig. Het productieproces van een kledingstuk bevat zoveel schakels – van de teelt van een katoenplant via de arbeidsomstandigheden in de fabriek tot het transport naar de winkel – dat het moeilijk is om een kledingstuk als 100 procent duurzaam te bestempelen.

(3) Daan Wagter werkt bij Nukuhiva. Dat is een duurzame kledingwinkel die werd opgericht door beroepsreiziger en tv-maker Floortje Dessing. Hij wil best met Kiki meedenken en geeft een aantal tips om zo fair mogelijk te shoppen. (4) "Het is moeilijk van het label af te lezen of een kledingstuk duurzaam gemaakt is", legt Daan Wagter uit. Als er 'made in Italy' staat, is het shirt misschien alleen daar in elkaar gezet. Het kan dus zo zijn dat maar een deel van het productieproces daar heeft plaatsgevonden. Het zegt niets over waar en op welke manier de stoffen zijn geproduceerd. (5) Volgens Wagter bestaat er niet zoiets als 'goede' en 'slechte' landen. "In Italië zijn niet alle productieprocessen milieutechnisch geweldig. In Bangladesh, ook een arm land in Azië, gaat dat tegenwoordig juist wat beter, dankzij een overeenkomst die getekend is na de instorting van een grote kledingfabriek. Soms ligt het dus anders dan je in eerste instantie zou denken." (6) Het is beter om te kijken naar

keurmerken, of van welk materiaal het item is gemaakt. Een goed keurmerk is GOTS: Global Organic Textile Standard. Of je kunt kijken naar de Nederlandse Fairwear

Foundation. Op hun site kun je per kledingcategorie zien welke merken en winkels in Nederland aan hun regels voldoen.

70 (7) En dan zijn er nog de materialen. Synthetische stoffen zoals polyester en nylon worden gemaakt van aardolie en hebben een grote impact op het milieu. Ook zijde staat hoog op deze lijst, net als wol. Voor wol is veel land en water nodig en ook worden er veel bestrijdingsmiddelen bij de productie gebruikt. Leer is op 75 zich een duurzaam materiaal, omdat je er lang mee doet. Helaas ben je heel wat chemicaliën verder voordat een dierenhuid tot schoen of tas is verwerkt.

85 (8) Online shoppen kan ook een uitkomst zijn. Maar ... waar moet je dan zijn? Bij sommige webshops kun je filteren op duurzame merken. Ook 90 tippt Wagter wat Instagram-accounts om te volgen: 'Let's talk slow' bijvoorbeeld, van Stephanie van den Sigtenhorst, die sinds twee jaar 'fair fashion'-tips deelt. Of 'When Sara Smiles', waar Sara Dubbelman met 95 haar foto's van outfits inspiratie geeft

hoe je je duurzaam kunt kleden. Of volg 'Soul Stores', een online magazine dat regelmatig tours langs duurzame kledingwinkels

100 organiseert.

(9) Kiki's 65 euro per maand klinkt als een klein kledingbudget, maar Daan Wagter ziet het positief in. "Op jaarbasis is het toch veel geld. Voor 105 780 euro kun je best wat mooie duurzame shirts, truien, spijkerbroeken en schoenen kopen. En vraag je bij elke aankoop kritisch af: heb ik dit écht nodig? Vaak 110 schaffen we iets aan wat we eigenlijk al hebben." Ook is Wagter voorstander van het kundig onderhouden van goede kledingstukken. "Bij ons in de winkel 115 geven we bijvoorbeeld altijd een wasadvies mee, zodat je investering lang mooi blijft. Zo doe je net wat langer met je verantwoorde kleding." (10) En, is Kiki wijzer geworden? "Ik 120 ga zeker op zoek naar kleding van tencel en modal, die nieuwe stoffen van houtpulp. Leuk! En de Instagram-accounts ga ik ook volgen."

naar een artikel van Jette Pellemans, De Gelderlander, 9 februari 2019

De teksten die voor dit examen gebruikt zijn, zijn bewerkt om ze geschikt te maken voor het examen. Dit is gebeurd met respect voor de opvattingen van de auteur(s). Wie kennis wil nemen van de oorspronkelijke tekst(en), raadplege de vermelde bronnen. Het College voor Toetsen en Examens is verantwoordelijk voor vorm en inhoud van dit examen.